

[Finansministeren]

gere årrække nu er udsigt til et *overskud på vare- og tjenestebalancen over for udlandet*. Når der på trods heraf opstår underskud på betalingsbalancens løbende poster i 1981 og 1982, skyldes det i første række *stigende nettorentebetaling* til udlandet af vor udlandsgæld.

Den forbedring, der er opnået i betalingerne over for udlandet, er en følge af dels den gennemførte forbedring af erhvervenes konkurrenceevne og dels de finanspolitiske stramninger og øvrige indgreb i de senere år samt af gennemførelsen af regeringens handlingsprogram fra foråret 1980. I den samme periode er der imidlertid *indtruffet en række meget ugunstige prisforskydninger* i vor udenrigshandel. Siden 1979 og frem til i år har alene forringelsen af bytteforholdet i vor udenrigshandel belastet betalingsbalancen med omkring 20 mia kr. hovedsagelig som følge af de kraftige stigninger i energipriserne og for 1981 tillige som følge af den stærkt stigende dollarkurs.

Takket være de gennemførte foranstaltninger under det flerårige handlingsprogram er denne voldsomme bytteforholdsforringelse *ikke slået igennem på betalingsbalancen*. Siden 1979 er der tværtimod sket en forbedring af betalingsbalancen, og på den baggrund må det konkluderes, at *de økonomisk-politiske indgreb*, der er gennemført i løbet af de sidste par år, *har haft en meget betydelig effekt*.

De vedvarende olieprisstigninger og de deraf følgende afværgeforanstaltninger har naturligvis også påvirket *den økonomiske vækst i udlandet* i stærkt nedadgående retning og derved lagt en dæmper på danske eksportmuligheder.

I den *seneste halvårsrapport fra OECD*, der udkom i juli måned i år, er det beregnet, at den relativt store vækst i dansk eksport, der satte ind i 1980 efter gennemførelsen af valutakursjusteringerne i slutningen af 1979 og de efterfølgende foranstaltninger under regeringens handlingsprogram i foråret 1980, vil fortsætte ind i 1982. Det er også regeringens vurdering, at der i 1982 kan påregnes en *fortsat forøgelse af danske virksomheders markedsandele på eksportmarkederne*.

Selv om danske virksomheders konkurrencemæssige stilling og eksportmuligheder således til stadighed forbedres, blandt andet som følge af den førte politik, er den *svage konjunkturudvikling* i udlandet en *alvorlig hin-*

dring for muligheden for effektivt at nedbringe arbejdsløsheden.

Ud over de vanskeligheder, den stigende dollarkurs skaber for de fleste vesteuropæiske økonomier i form af stigende importpriser for energi og en række andre råvarer, virker det *stærkt stigende internationale renteniveau* hæmmende for den økonomiske vækst. Den *relative rentenedsættelse*, der er sket i Danmark i forhold til udlandet, vil blive *søgt fastholdt*, men en fortsat stigning i det internationale renteniveau kan ikke undgå også i Danmark at skabe store vanskeligheder især for de kapitalkrævende erhverv, herunder landbruget.

Den del af regeringens handlingsprogram, *der sigter på at styrke erhvervenes konkurrenceevne, er hidtil lykkedes*. OECDs vurderinger bekræfter denne opfattelse. Desværre virker den danske konkurrenceevneforbedring på en meget svag konjunkturmæssig baggrund, hvilket *hæmmer den fulde udnyttelse af konkurrenceevneforbedringen*.

Endvidere kan det konstateres, at den del af handlingsprogrammet, der sigter mod at *begrænse importstigningen* dels ved en stram styring af den indenlandske efterspørgsel, herunder ved en dæmpning af det private forbrug, og *dels* ved at forbedre danske virksomheders konkurrenceevne også på hjemmemarkedet er gennemført efter sin hensigt.

Ved aftalen af 20. maj mellem forligspartierne er der enighed om, at *målsætningen i handlingsprogrammet skal fastholdes*, hvilket indebærer, at beskæftigelsessituationen skal søges forbedret i 1982 og de følgende år, og at underskuddet på betalingsbalancen over for udlandet fortsat skal reduceres.

Forligspartierne er således enige om at fastholde hovedelementerne i det flerårige handlingsprogram. Forværringen af situationen på arbejdsmarkedet gør det imidlertid nødvendigt, at *indsatsen for at nedbringe arbejdsløsheden intensiveres*. Forligsaftalen af 20. maj 1981, hvis indhold jeg skal vende tilbage til, indeholder derfor blandt andet yderligere beskæftigelsesfremmende initiativer.

Som nævnt ovenfor befinder de vesteuropæiske økonomier sig i en vanskelig økonomisk situation, og der er stor usikkerhed forbundet med vurderingen af udsigterne for 1982. Forligspartierne vil derfor i efteråret 1981 og i løbet af 1982, efterhånden som der